

עין משפט
נר מצוה

קעד א מיי פֿירט מהל' אשות הלכה כה סמג
עשין מת טוש"ע אה"ע ס"י

קעה ב מיי פֿירד מהל' טוען ה' א סמג

עשין נה טוש"ע ח"מ ס"י קנה סעף א:

קענ ג טוש"ע ח"מ ס"י רלו סעף ד:

קענ ד מיי פֿירד מהל' טוען ה' ג ועיין נתימ סמג שם טוש"ע שם וס' קנה סעף ג:
קעה ה ו מיי שם סמג שם טוש"ע ח"מ ס"י קנה סעף ג:

קענ ז מיי פֿיר מהל' מכירה ה' א ועי' נהגות ונתימ סמג עשין נה טוש"ע ח"מ ס"י קנה סעף ג כהנ"ה וס' רה סעף ג ונרדף אלפס עוד גענישן פֿיה דף קע'.

רבינו גרשום

מגורשת ואי' מגורשת. כגון זרק לה גט ספק קרוב לו דבעלה חייב במזונותיה עד דיהיב לה גט דראי ואיכא לומר (א) ד"ל ספק מגורשת דאם איזא גרשה אית לאה בהדה איבה ולא היה מיידר לה דקרקע למזונות כי אם ממקום אחר יחייב לה מזונות בצמצום והרואי חזקה: וכולן. בין ארמן ובין ארס וכל הני דלעיל שהביאו ראיא. עדות שקנו אותה קרקע ראייתא ראיא והוי חזקה: לקח מן סיקריקון. זהו גזלן שאמרן לו בני אדם מחמת שהאנש קרקע זו ויהינני

אנש שא קרקע זו ויהינני חוזר ולקח מבנייב' (ב) שפשי של קניי הגזול ללוקח שוב שהקרקע של סיקריקון מקחו בטל דבעל כרחיה אורי ליה ולא גמר ומקני ליה אלאמא דריתא של גזלן אינה ראיא. ומשני דהך ברייתא איצטריך למתני לאפוקי מדרב דאמר לא שנו דמקחו בטל אלא דאמר לו במנ"ב לך חזק בקרקע וקני מש"ה לא קני אלא פני לאחזקתי בה משום דבעל כרחיה קאמר אבל אי כתב ליה בעל הבית שטר מכירה קנה: קמ"ל. רב נחמן דאפי"ה לא קנה בדשמואל זכר: אחריתי. דלא מפיך ליה מדידה: ורב ביבי מסיים בה משמיה רב פרחי. וליכא דחור ולקח מבעל הבית מקחו בטל דקרקע אין לו ללוקח אבל מעות שנתן יש לו: בד"א. מדעות יש לו ללוקח כגון שאמר עדים בפנינו מנה לו המעות לבעה"ח אבל אמרו העדים בפנינו הורה לו המוכר להסיקריקון ולא ראו נתינת המעות אפי' מעות אק לו דהאי דאורי ליה כדרב כהנא וכו': אמר רב הונא. אי אמרו ואיימו לאיש תלויו בעץ אי לא מובין לו שדחו וובין מחמת ריאה וביניה זביני אע"ג דאנפיהו: אי לאו דאניס. שאין לו מעות להוציא לצרכיו:

(א) אולי צ"ל ואסא למימר דלחם חזקה קמ"ל כיון דהתמיל גבירושין אית ליה וכו'. (ב) אולי צ"ל שאמר לו הגזול ללוקח כן חזק וקני והורה לו שוב שהקרקע וכו'.

מז:

מגורשת ואינה מגורשת בעפ"ה חייב במזונותיה. וכגון שיחזר לה ארעא אחריתי דאי לאו הכי אין (ט) לו חזקה דכיון דאית לה מזוני מזוני הוא דקא אכלה כדאמר' לקמן^א:

ראייתן ראיא ומעמידן שדה תרוייהו אידי דבעי למיתני גבי גזלן אין ראייתו ראיא ואין מעמידן שדה צידו דהתם אצטריך תרוייהו דאי לא תנא אלף אין ראייתו ראייה הוה אמינא דאין ראייתו ראיא לגבי הא שאין מעמידן שדה צידו אצל מעות יש לו דלא ה"א טעמא אי לאו דאורי ליה הוה ממטי ליה ולחמריה לשחזור אלף הוה מפרשין טעמא משום דתלויה וזבין לא הוו זציניה זציני אפי' מנה לו מעות הלכך קאמרי תרוייהו דאין ראייתו ראיא כלל דאפי' מעות אין לו^ב דטעמא הוה משום דאי לאו דאורי ליה כו' והאי כולן נראה לרשב"א דקאי נמי אבן שלא חלק ואשה שלא נתגרשה ואע"ג דאמר לקמן וגבי אשה זנכסי צעלה^ג דלגלויי וזוי הוא דבעי כיון דאוקימנא כהודאה לא שייך בה גלויי וזוי ועוד דמשמע לקמן דסבירא להו לרב הונא ולרב נחמן דלא אמר לגלויי וזוי הוא דבעי: ו**מַעְמִידִין שדה** בידן. גבי אומן נמי שייך שדה כגון אס הוא גנאי: **אב"ל** בשטר קנה. אלקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה נמי קאי כדמוכח צמתני צהניקין (גיטין דף נח: וסג) וקשה דתניא כסוף

מי שהיה נשוי (כתובות דף נה. וסג ד"ה וכתב) כתב לראשון ולא חתמה לו לשני וחתמה לו איצדה כתובתה דוקא משום דלא חתמה לראשון אבל אי חתמה לראשון לא איצדה כתובתה כדמוכח התם אע"פ שכתבה שטר^ד וגראה לר"י דהא דקאמר רב בשטר קנה יש להעמיד בשטר הראיה שאחר הקנין דכיון שאחר הקנין עשתה שטר שיפתה כמו כל כך קנה וההיא דכתובות מיירי בשטר מתנה בלא קנין אחר אלא שטר א"נ חתמה דהתם לשון גמר כמו חתמו גבי מורף דגיטין וכמו תורה חתומה ניתנה צהניקין (גיטין דף ס. ט)^ה כלומר שגמרה מקח ונתרמזה צעל פה אי נמי חתמה ממש ובשטר של צעל והא דאמר רב בשטר קנה עשתה שטר מכירה צמה ומסכתר דטעמא דרב טעמא דשמואל דאמר צהניקין (שם דף נח. וסג ד"ה אב"ל) אף בשטר לא קנה עד שתכתוב לו אחריות ושמואל לטעמיה דאמר צפ"ק דצ"מ (דף יד. וסג) אחריות לאו טעות סופר בשטרי מקח וממכר ורב סבר אחריות טעות סופר הוא^ו אבל ק"ת קשה דלקמן פריך לרב הונא דאמר תלויה וזבין זציניה זציני מהא דאמר שמואל אף בשטר לא קנה ואי תליי הדבר באחריות מאי קשה ליה משמואל טפי מרב: ו**ר"ב ביבי מסיים בה ב'**. ק"ק הלשון דהא רב ציבי פליג כדאמר' לקמן^ז ורב הונא לא מיירי צהכי אלא כהודא ולא צמנה: אילימא

עלה דההיא משנה: לא שנו. דחזר ולקח מצעה"צ מקחו בטל אלא דאמר לו צמנה אצלו אס כתב לו צעל הצית ללוקח אבל אס כתב לו שטר ודאי אקני ליה ואתא רב הונא רב אבהו דאמר רב נחמן א"ל הונא: **משמיה דרב נחמן**. שהיה מוסיק צה רב נחמן דצר זה מדעתו. ומיהו רב הונא לא סבירא ליה האי תוספתא כדלקמן בשמעמין [מת]. דכל היכא דאיכא מתן מעות סבר ליה לרב הונא דהוו זציני. ולאו אדרב ושמואל קאי דצמסכת גיטין צהניקין [גח]. דאיחא לפלוגתאיהו לא איירי רב ציבי כלל התם: **קרקע אין לו**. לגזלן כמו שאמרנו אין מעמידין שדה צידו: **אצל מעות**. שנתן לו הגזלן לגזול צדמי קרקע זו יש לו שיחזירם לו הגזול ולא קנסין ליה לגזלן לאצד מעותיו. ושמעינן מהכא דסבירא ליה לרב ציבי תלויה וזבין לאו זציניה זציני והיינו דאמרין לקמן [מת]. דרב הונא לית ליה דרב ציבי: **בד"א**. דמעות יש לו כגון שאמר עדים צפנינו מנה לו הגזלן לגזול ונתן לו המעות או שכתבו בשטר אנו ראינו שנתן לו המעות דמשום פחד דסיקריקון דגזלן לא מסהדי וכתבו עדים שיקרא: **אצל אמרו עדים צפנינו הורה לו**. גזול לגזלן שקיבל ממנו הדמים או שכתבו בשטר המכירה וכך אמר לנו הוו עלי עדים שקיבלתי ממנו הדמים ומכרתי לו לא יחזיר לו מעות לגזלן: **כדרב כהנא כו'**. ומסקנא דמילתא דרב ציבי היא: **סלויהו וזבין**. מי שחלו אותו או עשו לו יסורין עד שמכר וקיבל הדמים ואומר רוצה אני: **זציניה זציני**. ולא יוכל לחזור בו וטעמא מפרש ואזיל: ואית דגרס **סלוה**. ורבינו מנחם כתב תלויהו. ודוקא מכר אבל מתנה לא הואי מתנה דכיון דלא מקבל מידי לא גמר ומקני כדמוכח לקמן [סח] דאמרין מודה שמואל היכא דיהב וזוי: **דל דמוזין איניש**. רוב חפצים וכלי ציתו וטליתו שאדם מוכר אי לאו דאניס ודחיק צמעות לא הוה מוזין ואפי"ה הוה זציניה זציני בעל כרחו אפילו לא גמר ומקני שלא נמנה תורה חילוק בנמק וממכר בין דצרים הצריכין לו ומכרן לדברים שאין צריכין לו אלא כולהו קונה לוקח. וה"נ אע"ג דאניס מוכר קונה לוקח הואיל וקיבל דמים אע"ג דלא גמר ומקני: **שאני אונס דנפשי**. שצריך למעות ומתוך כך מוכר חפציו מדעתו דהתם איכא למימר גמר ומקני: **מאונסא דאחריני**. שמכריחין אותו למכור דהתם לא גמר ומקני:

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

מגורס ואינה מגורס. כגון זרק לה גט ספק קרוב לה ספק קרוב לו דבעלה חייב צמזונותיה עד דיהב לה גט ודאי כר' זירא ויכא למימר כיון דמגורסת ואינה מגורסת אשמו היא וחייב צמזונותיה והניח לה צעל קרקע זו צידה כדי שחיון מפירותיה ולא הואי חזקה קמ"ל דהויא חזקה דכיון דהתמיל צגירושין והוא שונא לה לא יחד לה קרקע למזונותיה כי צטורח יתן לה מזונות צלמאס כשיחייצוהו צ"ד:

חייב צמזונותיה. דאכתי אגידא ציה: **וכולן**. אומן וארס וכל הנך דלעיל [מב]. דאמנן אין להן חזקה: **ראיה**. שטר מכירה או עדי מכירה: **ראייתן ראיא**. מילתא דפשיטא היא ומשום סיפא נקט לה: **גזלן שהציא ראיה**. עדי מכירה או עדי הודאה אצל מתן מעות לא ראו: **אין ראייתו ראיה**. כדרב כהנא דאי לאו דאורי ליה או שכתב לו שטר מכירה הוה ממטי ליה ולחמריה לשחזור [ע"ה] אצל אס נתן לו הגזלן מעות צפני עדים ראייתו ראיא כדרב הונא לקמיה דאמר תלויהו וזבין זציניה זציני ואע"ג דרב ציבי מוקי לה לקמן להא אפילו צשנתן מעות הגזלן לגזול ואפי"ה לא קנה גזלן הא אמרינן לקמן צשמעמין [מת]. דרב ציבי מיימרא היא ומימרא לרב הונא לא סבירא ליה. וכדרב הונא קיימא לן צשמעמין: ואין מעמידין שדה צידו. ולא לכל הצא מכחו כגון צן גזלן או לוקח מגזלן: **מאי קמ"ל** רב הונא דגזלן וכל הצא מכחו אין ראייתו ראיא ולא קנה: **סנינא**. צמסכת גיטין צהניקין: **לקח מסיקריקון**. מגזלן נכרי הורג נפשות על עסקי ממון שאומר לו שא קרקע זו והניחני ומתנה זו לא הואי מתנה דאפילו למ"ד תלויהו וזבין זציניה זציני תלויהו ויהב לא הואי מתנה וטעמא מפרש בגיטין [נה: ג] ג' גזירות גזרו (א) נקיימיתא כל דלא קטיל ליקטיל מציעתא כל דקטיל ליימי ארבע זוזין צתרייתא כל דקטיל ליקטילניהו קמיייתא ומציעתא כיון דקטלי נכרים לישראל אצב אונסיה גמר ומקני צתרייתא אמרי האידינא לישקול ולמחר תצענא ליה צדינא והלכך לא קנה הסיקריקון דהא לא נתן מעות אלא גולה צזנס והלוקח (א) נמי ממנו לא קנה דקרקע אינה גזולת [סוה: ז] ואכתי צרשותא דמריה קמא איתא ואפילו חזר ולקח מצעל הצית שכתב לו שטר כדמפרש לקמן או צמתנה או בשטר מכירה בלא מעות דאילו נתן מעות לצעל הצית קנה כרב הונא דהא אפילו סיקריקון עצמו היה קונה אס נתן לו מעות לגזול והכי מוכח לקמן צשמעמין גבי מילתיה דרב הונא דאית ליה תלויהו וזבין כו' אפילו הכי לא קנה לוקח דמחמת פחד דסיקריקון הקנה לו ללוקח וכיון דאין ראית הלוקח מגזלן ראיא אפילו כי דר וזבין מצעל הצית כל שכן וכל שכן דאין ראית הגזלן עצמו ראיא דמחמת פחד כתב לו השטר ומעולם לא קיבל דמים מן הגזלן דנימא זציניה זציני: ומשני **לאפוקי מדרב**. אתא רב הונא: **דאמר רב** חזק וקני ומעות לא קיבל צפני עדים (ט) חזק וקני ומעות לא קיבל צפני עדים דנימא זציניה זציני כדלקמן וגם שטר לא כתב לו צעל הצית ללוקח אבל אס כתב לו שטר ודאי אקני ליה ואתא רב הונא רב אבהו דאמר רב נחמן א"ל הונא: **משמיה דרב נחמן**. שהיה מוסיק צה רב נחמן דצר זה מדעתו. ומיהו רב הונא לא סבירא ליה האי תוספתא כדלקמן בשמעמין [מת]. דכל היכא דאיכא מתן מעות סבר ליה לרב הונא דהוו זציני. ולאו אדרב ושמואל קאי דצמסכת גיטין צהניקין [גח]. דאיחא לפלוגתאיהו לא איירי רב ציבי כלל התם: **קרקע אין לו**. לגזלן כמו שאמרנו אין מעמידין שדה צידו: **אצל מעות**. שנתן לו הגזלן לגזול צדמי קרקע זו יש לו שיחזירם לו הגזול ולא קנסין ליה לגזלן לאצד מעותיו. ושמעינן מהכא דסבירא ליה לרב ציבי תלויהו וזבין לאו זציניה זציני והיינו דאמרין לקמן [מת]. דרב הונא לית ליה דרב ציבי: **בד"א**. דמעות יש לו כגון שאמר עדים צפנינו מנה לו הגזלן לגזול ונתן לו המעות או שכתבו בשטר אנו ראינו שנתן לו המעות דמשום פחד דסיקריקון דגזלן לא מסהדי וכתבו עדים שיקרא: **אצל אמרו עדים צפנינו הורה לו**. גזול לגזלן שקיבל ממנו הדמים או שכתבו בשטר המכירה וכך אמר לנו הוו עלי עדים שקיבלתי ממנו הדמים ומכרתי לו לא יחזיר לו מעות לגזלן: **כדרב כהנא כו'**. ומסקנא דמילתא דרב ציבי היא: **סלויהו וזבין**. מי שחלו אותו או עשו לו יסורין עד שמכר וקיבל הדמים ואומר רוצה אני: **זציניה זציני**. ולא יוכל לחזור בו וטעמא מפרש ואזיל: ואית דגרס **סלוה**. ורבינו מנחם כתב תלויהו. ודוקא מכר אבל מתנה לא הואי מתנה דכיון דלא מקבל מידי לא גמר ומקני כדמוכח לקמן [סח] דאמרין מודה שמואל היכא דיהב וזוי: **דל דמוזין איניש**. רוב חפצים וכלי ציתו וטליתו שאדם מוכר אי לאו דאניס ודחיק צמעות לא הוה מוזין ואפי"ה הוה זציניה זציני בעל כרחו אפילו לא גמר ומקני שלא נמנה תורה חילוק בנמק וממכר בין דצרים הצריכין לו ומכרן לדברים שאין צריכין לו אלא כולהו קונה לוקח. וה"נ אע"ג דאניס מוכר קונה לוקח הואיל וקיבל דמים אע"ג דלא גמר ומקני: **שאני אונס דנפשי**. שצריך למעות ומתוך כך מוכר חפציו מדעתו דהתם איכא למימר גמר ומקני: **מאונסא דאחריני**. שמכריחין אותו למכור דהתם לא גמר ומקני:

יקריב

מסורת הש"ס

(א) צ"מ י: ע"ש גיטין עד. ע"ש כתובות לו: ע"ש, (ב) גיטין נה: (ג) [שם מח.], (ד) [שם], (ה) [לקמן מח.], (ו) צ"ק סב. [לקמן מח.], (ז) ערכין כא. קדושין ג. יענות קי. ר"ה טו (ח) [נש"ל], (ט) כפי"ה לה.

הגהות הב"ח

(א) גמ' דאמר רב כהנא אי לאו דאורי: (ב) שם אלא מדתניא יקריב: (ג) רשב"ם ד"ה לקח וכו' והלוקח ממנו גמ' לא קנה: (ד) ד"ה דאמר רב וכו' צפני עדים לך חזק:

מוסף רש"י

לקח מסיקריקון כו' מקחו בטל. דאלמתיך מילתא צעה, אי נמי השני נחלי ויחלשון קסה הימנו, ובגמרא מוקי לה דלא כתב ליה שטר' דמקחו (ח). לא השני נח' לא, אבל בשטר. דאמר ליה. צעלם לה שלקח מסיקריקון. לך חזק וקני. דכיון דדינורא צעלמא הוא איכא למימר דהשני נח' לא, אבל בשטר. אי כתב ליה שטר' צמתי, קנה. דטלי האי לא הוה ליה למיעבד אי לאו דזניה ליה מכר גמור ומדעת (שם מח.). דאזכרוב אחריות. דאי טרפו לה מיניה לגבייה דמי ארעא (שם). לשחזור. אגריא של מקל (בבבבב טו. סח).

מוסף תוספות

א. (מט). לא לאשה חזקה בבכסי בעלה, פשיטא כיון דאית ליה מזוני מזוני הוא קא אכלה. צפ"א. ב. דאע"ג דאורי ליה באנפי אחריני שקבל ממנו מעות מוציאין השדה מידו ואין הגזול מחזיר לו המעות שהורה בקבלתם. רבינו יונה. ג. [אז.]. ד. דבחו לוקח יכילה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי. מוס' גיטין נח. ה. גמורה ומסויימה ושלמה. רש"י גיטין ס. ו. ובסתם שטר ככתבה לו אחריות דמי, וההיא דכתובות כשפירשה דלא קבלה אחריות מיירי. מוס' גיטין נח. ו. ועיין מהרש"א. [מת.]. [ו]היכי מסיים בה קרקע אין לו אבל מעות יש לו, והא אמילתיה דר"ה קיימין ואילו לר"ה אס יש שם מתן מעות בפני עדים ראייתו ראיא, דאמר רב הונא תלויהו וזבין וביניה זביני. רבינו יונה.